

CONCURS DE PERSONES FÍSQUES

En quin moment s'ha de sol·licitar l'Exoneració del Passiu Insatisfet?

Atenent a les diferents casuístiques contemplades en l'actual Text Refós de la Llei Concursal, les dues vies d'accés a l'esmentada exoneració del passiu insatisfet (EPI), i, sobretot, atesa la relativa dispersió de conceptes existent en el TRLC, que ens obliga una vegada i una altra a recórrer el text per a obtenir una imatge global adequada de l'estructura del procés concursal de les persones físiques i de l'EPI, aquesta qüestió pot generar confusió i, per què no dir-ho, força ansietat, tant als deutors com als seus advocats, ja que, a diferència d'altres terminis processals, el termini pot començar i esgotar-se sense que el Jutjat ens n'adverteixi. La Llei no disposa que s'hagi de dictar una providència a partir de la qual comenci a córrer el termini per a la formulació i presentació de la sol·licitud, sinó que hem d'estar atents al naixement del moment hàbil per a la seva formulació. I aquest no serà sempre el mateix.

A continuació, explicarem de la manera més senzilla possible quins són aquests moments en funció de les circumstàncies del concurs.

1. Concurs sense massa (activa)

Partim de l'entesa que, conforme a l'article 37 bis TRLC, es considera que existeix concurs sense massa quan es compleixen els supòsits següents per aquest ordre:

- a) El concursat no tingui béns i drets legalment embargables.
- b) El cost de realització dels béns i drets del concursat sigui manifestament desproporcionat respecte al previsible valor venal.
- c) Els béns i drets del concursat lliures de càrregues siguin de valor inferior al previsible cost del procediment.
- d) Les gravàmens i càrregues existents sobre els béns i drets del concursat siguin per un import superior al valor de mercat d'aquests béns i drets.

Partint d'aquesta premissa, en el concurs sense massa hi ha dos possibles moments per a la sol·licitud de l'EPI, depenent de si els creditors sol·liciten o no la designació d'administrador concursal.

1.1. Quan els creditors no han sol·licitat el nomenament d'un administrador concursal

Quan el concurs es presenta sense massa activa i sense actius dignes de liquidació (pel seu escàs o nul valor liquidatiu), la sol·licitud de l'EPI s'haurà de formular en el termini dels 10 dies següents al termini que tenen els creditors per sol·licitar el nomenament de l'Administrador Concursal.

1.2. Quan els creditors sí han sol·licitat el nomenament d'un administrador concursal

En aquest cas, el mateix article 501.1 TRLC disposa en el seu incís final que el termini de deu dies per presentar la sol·licitud d'exoneració començarà a comptar des de l'emissió de l'informe per part de l'administrador concursal designat, si aquest no aprecia indicis suficients per a la continuació del procediment.

2. Concurs amb liquidació de la massa activa

L'apartat 2 de l'article 501 TRLC estableix que:

"Les mateixes regles s'aplicaran en els casos d'insuficiència sobrevinguda de la massa activa per satisfer tots els crèdits contra la massa i en aquells en què, liquidada la massa activa, el líquid obtingut sigui insuficient per al pagament de la totalitat dels crèdits concursals reconeguts."

El concursat podrà presentar davant del jutge del concurs la sol·licitud d'exoneració del passiu insatisfet dins del termini d'audiència concedit a les parts per formular oposició a la sol·licitud de conclusió del concurs.

3. Concurs sense liquidació de la massa activa (EPI amb pla de pagaments)

En aquest cas, cal tenir en compte un altre precepte, ja que entra en joc l'article 495 TRLC el qual, en el seu apartat 2, estableix que en els casos en què el deutor opti per sol·licitar l'exoneració del passiu amb subjecció a un pla de pagaments sense liquidació de la massa activa, aquesta sol·licitud s'haurà de formular "en qualsevol moment abans que el jutge acordi la liquidació de la massa activa."

Per això, intentem aplicar la màxima de Baltasar Gracián que ens diu: "El que es fa en el seu moment és fàcil; el que es fa a destemps, costa i sovint fracassa."

Miguel Morales. Advocat. Barcelona, 1 de febrer de 2025